

WAGER ή Ο ΙΜΠΕΡΙΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΓΕΝΝΟΦΑΣΚΙΑ ΤΟΥ

Όποιος διαφεντεύει τις θάλασσες, διαφεντεύει το εμπόριο όλου του κόσμου.
Όποιος διαφεντεύει το εμπόριο όλου του κόσμου διαφεντεύει και τα πλούτη του κόσμου, συνεπώς τον ίδιο τον κόσμο.

Αυτά τα λόγια, επίκαιρα και σήμερα, είναι πολύ παλιά. Γράφηκαν κάπου στα 1600 από κάποιον Sir Walter Raleigh κι εμείς τα βρήκαμε στη σελίδα 32 του βιβλίου του David Grann με τίτλο *Γουέιτζερ: Ναυάγιο Ανταρσία Φόνος*, που εκδόθηκε πρόσφατα.

Επιφανειακά, το *Γουέιτζερ* είναι η ιστορία ενός ναυαγίου. Το ναυάγιο έλαβε χώρα τον Μάιο του 1741 στις ακτές της Παταγωνίας, στη Χιλή. Το πλοίο που ναυάγησε λεγόταν *Γουέιτζερ*, που σημαίνει *Το Στοίχημα*.

Κάτω από την επιφάνεια, το όνομα του πλοίου αποδεικνύεται πολύ ταιριαστό. Το *Γουέιτζερ/Στοίχημα* ήταν Αγγλικό πολεμικό πλοίο. Η αποστολή του ήταν να εντοπίσει ένα ισπανικό πλοίο τιγκαρισμένο λεφτά και να το ψειρίσει για λογαριασμό της Βασίλισσας. Για να εντοπίσει το πλοίο με τα φράγκα, οι διοικητές του Αγγλικού στόλου είχαν αποφασίσει ότι το *Στοίχημα*, μαζί με άλλα τέσσερα πολεμικά πλοία, έπρεπε να ξεκινήσουν από την Αγγλία και να κάνουν το γύρο της Νοτίου Αμερικής παραπλέοντας την τρομερή διαδρομή γύρω από το Ακρωτήριο Χορν. Ένα μόνο πλοίο σώθηκε. Πάνω από 90% των τεσσάρων χιλιάδων ναυτών πέθαναν από πνιγμό, ασθένειες και πείνα. Όσοι απέμειναν, τελικά τα ψείρισαν τα φράγκα και ανταμοίφθηκαν με μισθούς 20 ετών. Εν τω μεταξύ, οι Ισπανοί είχαν πάθει ακριβώς τα ίδια και ο πόλεμος είχε κοστίσει τα δεκαπλάσια.

Με άλλα λόγια, το βιβλίο είναι μια περιγραφή του ιμπεριαλισμού στη βρεφική του ηλικία. Εδώ θα βρούμε τα κίνητρα και τις πρακτικές του διακρατικού ανταγωνισμού να εκφράζονται στην ωμότερη μορφή τους. Επίσης θα βρούμε διαφωτιστικές περιγραφές των τεχνικών και πολιτικών δυνατοτήτων όπως αυτές είχαν στις απαρχές «της εποχής του Κολόμβου», δηλαδή στις απαρχές του έθνους κράτους. Εδώ η «στρατιωτική θητεία» δεν αποκαλείται έτσι - κρατικά αποσπάσματα κυκλοφορούν στον δρόμο και απάγουν όποιον «δείχνει ναυτικός». Εδώ τα καράβια του πολεμικού ναυτικού είναι σάπια από κατασκευή. Εδώ οι «στρατιωτικές στολές» είναι ανύπαρκτες - ο καθένας φοράει τα κουρέλια που φορούσε όταν τον μάζεψε το απόσπασμα. Εδώ η πλοήγηση γίνεται με μαντεψιές. Εδώ τα κανόνια γεμίζονται από εξάχρονους ναύτες που κουβαλάνε μπαρούτι τρέχοντας - και προσέχοντας μη σκοντάψουν.

Αναμενόμενα (μόνο όμως αν έχει ξαναδιαβάσει κανείς τέτοιο πράγμα), αυτή η περιήγηση στον «Ιμπεριαλισμό 1.01» είναι από τα πλέον επιμορφωτικά πράγματα που έχουμε διαβάσει. Ας πούμε η γεωγραφία - η περιγραφή του τρομερού ακρωτηρίου Χορν το 1741, μας δίνει να καταλάβουμε τη σημασία της Διώρυγας του Παναμά το 2024. Ας πούμε ο πόλεμος - ο αγγλοϊσπανικός «πόλεμος για το αυτί του Τζένκινς» ξέσπασε γιατί κάτι Ισπανοί είχαν κόψει το αυτί ενός Βρετανού εμπόρου πριν από επτά χρόνια - αυτό που σήμερα δείχνει ως ερασιτεχνισμός στην εξεύρεση «αιτίων πολέμου» αναδεικνύει τη σαθρότητα των σημερινών «αιτίων», αλλά και τη διαρκή προσπάθεια συγκάλυψης των αιτίων μέσω κρατικής προβοκάτσιας, από τότε που υπάρχει ιμπεριαλισμός. Ας πούμε η πολεμική τεχνολογία: οι περιγραφές της οργάνωσης της εργασίας σε ένα πολεμικό πλοίο αναδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο ο στρατός συνδέει το θάνατο, τις μηχανές και την οργάνωση της εργασίας. Ας πούμε η πολιτική: το *Γουέιτζερ* ναυαγεί και το

Peter Monamy, *Ships in Distress in a Storm*, 1720-1730. Ο πίνακας που χρησιμοποιήθηκε για το εξώφυλλο του βιβλίου.

ναυάγιο καταλήγει σε ανταρσία, αλλά οι εξεγερμένοι γλυτώνουν την κρεμάλα χρησιμοποιώντας τεχνικές και πολιτικές δυνατότητες που μόλις άρχιζαν να υπάρχουν - δεν θα τις περιγράψουμε για να μην σας χαλάσουμε την έκπληξη. Ας πούμε, τέλος, οι τελευταίες μας ανακαλύψεις για το Κράτος και το Τέλος του Κόσμου - είναι καλό να έχει κανείς στο μυαλό του ότι οι κρατικές οντότητες που περιγράφονται στο βιβλίο είχαν εν τω μεταξύ επιδοθεί στο κυνήγι των μαγισσών, συγκαλύπτοντας τι ακριβώς σήμαινε αυτός ο νεογέννητος ιμπεριαλισμός για τα κατώτερα στρώματα και μετασχηματίζοντας τις κοινωνίες αναλόγως.¹

Το βιβλίο είναι ιδιαίτερος χρήσιμο και με έναν έμμεσο τρόπο, ειδικά για τους Έλληνες αναγνώστες. Η επαφή με έναν πολιτισμό που παράγει γραπτά τεκμήρια εδώ και έξι αιώνες (για όσο ασκεί τον ιμπεριαλισμό του), η συνειδητοποίηση ότι υπάρχουν δημοσιευμένα απομνημονεύματα γραμμένα από ταπεινούς Άγγλους ναύτες το 1741 ή το 1650, κανονικά θα έπρεπε να είναι συγκλονιστική για τους «μετέχοντες της ελληνικής παιδείας». Ανθρώπους δηλαδή που νομίζουν ότι είναι κληρονόμοι τρισχιλιετούς πολιτισμού και χειριστές της «πλουσιότερης γλώσσας του κόσμου», ενώ στην πράξη βρίσκονται εγκλωβισμένοι σε μια γλώσσα που παράγει γραπτά τεκμήρια με το σταγονόμετρο εδώ και μόλις δύο αιώνες, τις περισσότερες φορές αντιγράφοντας τους τρισκατάρατους ξένους.

Το *Γουέιτζερ*, όλο μαζί, είναι ταξίδι στις απαρχές του ιμπεριαλισμού, πραγματεία για τα αίτια και την υλική οργάνωση του πολέμου, αποσαφήνιση του τι εννοούσε ο Μάκιντερ όταν έλεγε «εποχή του Κολόμβου» και έμμεσο αλλά συντριπτικό πλήγμα στον ελληνικό επαρχιωτισμό. Επίσης είναι το πιο ευχάριστο βιβλίο που διαβάσαμε εδώ και πολύ καιρό. Τραβάτε διαβάστε το κι εσείς, να 'χουμε να συζητάμε.

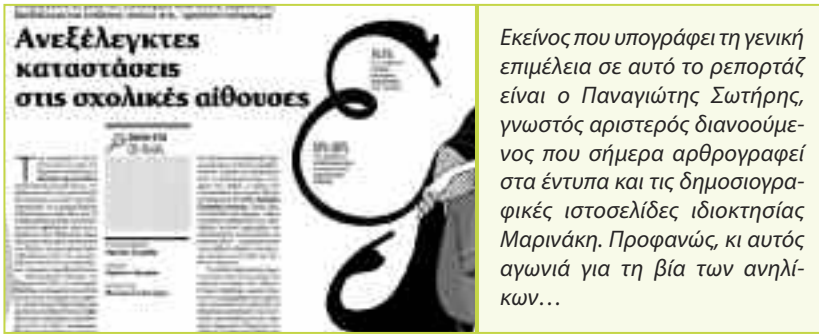
1. Σχετικά μπορεί να δει κανείς το «Τι γυρεύουν μια κλιματική κρίση και κάτι δαίμονες την εποχή των στρατιωτών», *Antifa* #88, 12/2023.

PANIC BUTTON ΚΑΙ «ΦΟΒΟΣ ΤΟΥ ΑΛΛΟΥ»

Το έχουμε ακούσει ήδη πάρα πολλές φορές, μέσα από έναν καταϊγισμό σχετικών κρατικών διαγγελμάτων: η ελληνική κοινωνία αντιμετωπίζει, τα τελευταία χρόνια, μια νέα ασύμμετρη απειλή, η οποία έχει λάβει την κωδική ονομασία «νεανική παραβατικότητα». Και πώς μια ειρηνική και συμπεριληπτική κοινωνία σαν τη δική μας προστατεύεται από τις ασύμμετρες απειλές που την περικυκλώνουν με ολοένα μεγαλύτερη ένταση και πυκνότητα; Έχουμε μάθει καλά την απάντηση. Η σωτηρία μας εξαρτάται από την αστυνομία και, αν τα πράγματα σκουρύνουν περισσότερο, από τον στρατό. Προς το παρόν, στο μέτωπο της «νεανικής παραβατικότητας», είμαστε ακόμα στη φάση όπου οι μπάτσοι έχουν τον πρώτο ρόλο. Ή για να είμαστε περισσότερο ακριβείς, οι μπάτσοι και οι συ-

νεργάτες τους. Ιδιαίτερα δε σημαντική είναι η συνεισφορά εκείνων των συνεργατών των μπάτσων που απέχουν από την παραδοσιακή στιγματισμένη φιγούρα του καταδότη και εμφανίζονται υπό την, περισσότερο εναρμονισμένη με το πνεύμα της εποχής, μορφή του «διαμορφωτή της κοινής γνώμης» ή του εκπρόσωπου της «κοινωνίας των πολιτών» που χτυπάει καμπανάκια κινδύνου.

Πριν από μερικούς μήνες, λ.χ., με αφορμή την εξαγγελία από τον υπουργό «προστασίας του πολίτη» κ. Χρυσόχοιδη για την καθιέρωση ενός panic button για τα «ανάλικα θύματα βίας και συστηματικού εκφοβισμού από τους συνομηλικούς τους», το κυριακάτικο *Βήμα* φιλοξένησε ένα πολύ χαρακτηριστικό δισέλιδο ρεπορτάζ για τις «ανεξέλεγκτες καταστάσεις» που καλούνται να διαχειριστούν στις

Εκείνος που υπογράφει τη γενική επιμέλεια σε αυτό το ρεπορτάζ είναι ο Παναγιώτης Σωτήρης, γνωστός αριστερός διανοούμενος που σήμερα αρθρογραφεί στα έντυπα και τις δημοσιογραφικές ιστοσελίδες ιδιοκτησίας Μαρινάκη. Προφανώς, κι αυτός αγωνιά για τη βία των ανηλίκων...

σχολικές αίθουσες οι λειτουργοί της μέσης εκπαίδευσης.¹ «Ο όρος bullying», σύμφωνα με τους συντάκτες, «μοιάζει ήπιος για να περιγράψει όλα εκείνα που εκτυλίσσονται πίσω από τις σιδερένιες αυλόπορτες των σχολείων». Αν αναλογιστούμε τι συνέβαινε τις προηγούμενες δεκαετίες στα σχολεία με τα παιδιά της δεύτερης γενιάς μεταναστών και την καθημερινή βίαη απαξίωσή τους από τον εκπαιδευτικό μηχανισμό, ώστε να μάθουν από νωρίς ποια είναι η θέση τους σε αυτήν την κοινωνία, θα μπορούσαμε κι εμείς να συμφωνήσουμε με αυτές τις διατυπώσεις. Μόνο που εδώ η πραγματικότητα αντιστρέφεται θεαματικά και ο εκπαιδευτικός μηχανισμός εμφανίζεται να απειλείται από συμμορίες τεράτων που οπλοφορούν και δέρνουν. Αυτή μας διαβεβαιώνουν είναι σήμερα η κατάσταση τόσο ο πρόεδρος της ΟΛΜΕ, κ. Παπαχρήστος όσο και ο πρόεδρος της ΔΟΕ, κ. Κικινής. Σύμφωνα με τους εκπροσώπους των συνδικαλιστικών οργάνων των καθηγητών και των δασκάλων, οι συνθήκες που έχουν δημιουργηθεί είναι τέτοιες που πολλοί συνάδελφοί τους «λυγίζουν και καταλήγουν στη δύσκολη απόφαση να εγκαταλείψουν το επάγγελμά τους». Τέτοια είναι η κόλαση που βιώνουν οι τόσο ευσυνείδητοι και αθώοι εκπαιδευτικοί αυτής της χώρας που ούτε ο Δαλιανίδης, ο Όμηρος Ευστρατιάδης και ο Φώσκολος, θα προσθέταμε εμείς, δεν θα μπορούσαν να αποδώσουν το μέγεθός της όταν σκηνοθετούσαν τα γνωστά κινηματογραφικά έπη της δεκαετίας του '80 με θέμα τους τσαμπουκάδες και τα ναρκωτικά στα σχολεία.

Στο ίδιο ρεπορτάζ παρέχεται, όμως, και μια ενδιαφέρουσα ερμηνεία για αυτήν την «αύξηση της εφηβικής παραβατικότητας», από έναν ψυχίατρο που είναι και διευθυντής του Τμήματος Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Πρόνοιας του Ινστιτούτου Υγείας του Παιδιού, τον κ. Νικολαΐδη. Οι τρωικοί δεκαπεντάχρονοι, κατά τον εν λόγω ειδήμονα των μυστηρίων της εφηβικής ψυχής, είναι το προϊόν μιας διαδοχής από κρίσεις. Η οικονομική κρίση, η υγειονομική κρίση και η γεωπολιτική κρίση διαμόρφωσαν μια αρνητική εικόνα για το τι μπορεί ένας έφηβος να πετύχει στη ζωή του. Η «υγειονομική κρίση», ιδίως, καλλιέργησε έναν «φόβο του Άλλου» στα νέα παιδιά. Μέσα από το αφήγημα της διάδοσης του φονικού ιού, ο «Άλλος» εικονογραφήθηκε ως μια «δύνητικά θανάσιμη απειλή». Το γεγονός, βέβαια, ότι αυτό το αφήγημα χτίστηκε από τους ίδιους κρατικούς λειτουργούς, τους ίδιους «διαμορφωτές γνώμης», καθώς και με τα ίδια μέσα διάδοσης ενός συλλογικού ηθικού τρόμου, που και σήμερα έχουν κινητοποιηθεί για να μας πείσουν ότι κινδυνεύουμε από αφιονισμένες συμμορίες ανηλίκων περνάει ασχολίαστο από τον κ. Νικολαΐδη. Κάπως έτσι, πάντως, ένα κράτος που διατηρεί στρατόπεδα συγκέντρωσης μεταναστών, και ακόμα πιο συγκεκριμένα η αστυνομία του, που είναι περίφημη για την ανοιχτότητά της προς τον «Άλλο», μπορεί να παρουσιαστεί ως σωτήρας της κοινωνίας. Και χρειαζόμαστε επειγόντως αυτήν τη λυτρωτική κρατική παρέμβαση γιατί, αν πιστέψουμε τον κ. Νικολαΐδη, τα «περιστατικά βίας στα σχολεία δεν έχουν αυξηθεί μόνο αριθμητικά αλλά και ποιοτικά», λόγω των προκαταλήψεων για τον «Άλλο» που έχουν αναπτυχθεί στον μαθητικό πληθυσμό, ο οποίος αποτελείται σ' ένα σημαντικό ποσοστό από παιδιά μεταναστών...

Ο κ. Νικολαΐδης δεν ζητάει άμεσα περισσότερη αστυνόμευση. Συντονιζόμενος, ωστόσο, με τις κραυγές περί «ανεξέλεγκτης βίας» στα σχολεία, και αποσιωπώντας την εντεινόμενη κρατική βία στα κατώτερα στρώματα της εργατικής τάξης, χρησιμοποιεί την επιστημοσύνη του για να δικαιολογήσει έμμεσα περισσότερους αστυνομικούς ελέγχους, πειθαρχικά μέτρα και δικαστικές ποινές σε ανήλικους «ενόχους». Όπως και οι πρόεδροι της ΟΛΜΕ και της ΔΟΕ, έτσι και ο ψυχίατρος που μας αποκαλύπτει τι κρύβεται πίσω από τη «νεανική παραβατικότητα» δεν είναι ο τυπικός ακροδεξιός φίλος των μπάτσων. Δεν μοιάζει, εκ πρώτης όψεως, με τους τύπους π.χ. που πρόσφατα οργάνωναν περιπολίες στην Κηφισιά μπας και εντοπίσουν μπάφους να πέφτουν από τις τσέπες ανηλίκων. Δεν είναι ένας γραφικός φασίστας μικροαστός, αν και συστρατεύεται με τους φασίστες μικροαστούς ταυτιζόμενος μαζί τους ως προς το ποιο είναι το «πρόβλημα» και ποια είναι η «λύση». Το παράδειγμά του δείχνει πόσο συμμετοχική έχει γίνει σήμερα η αστυνόμευση, πόσες πολλές «συνέργειες» απαιτεί από ανησυχούντες συνδικαλιστές και ειδικούς με τις αντίστοιχες πιστοποιήσεις στο βιογραφικό τους.

27/2: Το δικαστήριο αποφασίζει να μην απαγγείλει καν κατηγορίες στους 13 μετανάστες που είχαν συλληφθεί για τον δήθεν εμπρησμό του Έβρου. Πρόκειται για ξεκάθαρη προσβολή στη μνήμη του νεκρού ματατζή, ο οποίος αν ζούσε σίγουρα θα είχε εμποδίσει την είσοδο των 13 μη-εμπρηστών.

29/2: Η σχολική βία ανθεί και στη γειτονική Ιταλία. Η κυβέρνηση καταθέτει τροπολογία που προβλέπει την επιβολή προστίμου μέχρι 10.000 ευρώ σε μαθητές που επιτίθενται σε καθηγητές και μέλη του σχολικού προσωπικού. Προφανώς το πρόστιμο είναι σαν τους σωματοφύλακες. Απευθύνεται «σε εύπορες οικογένειες, χωρίς αυτό να είναι απαραίτητο».

29/2: Νέα μελέτη καταλήγει πως αν αλλάξεις το χέρι εμβολιασμού από τη μία δόση στην άλλη, δημιουργείται ισχυρότερη ανοσοολογική απόκριση. Άσε που δεν καταστρέφεις και τις φλέβες σου. Ρωτήστε και τους πρεζάκηδες, κάτι ξέρουν.

1/3: Ενδιαφέρουσες συζητήσεις στο συνέδριο για τα 50 χρόνια από τη Μεταπολίτευση που διοργάνωσε η Καθημερινή. Ας πούμε οι πρώην υπ. εξ. Β. Βενιζέλος, Ν. Μπακογιάννη και Ν. Κοτζιάς περιγράφουν πόσο ενιαία είναι η εξωτερική πολιτική της χώρας και πόσο επικερδής για τη χώρα ήταν τελικά η συμφωνία των Πρεσπών του Σύριζα. Από το συνέδριο έλειπε βέβαια μια συζήτηση για τη δημόσια τάξη. Πιθανότατα διότι εκεί θα έπρεπε να ανταλλάξει φιλοφρονήσεις ο Χρυσοχοϊδης με τον Χρυσοχοϊδη και τον Χρυσοχοϊδη.

5/3: Το υπουργείο Παιδείας ανακοινώνει αυστηροποίηση των ποινών στα περιστατικά σχολικής βίας: πενθήμερες αποβολές, πλατφόρμες ανώνυμης καταγγελίας, πληρωμή των φθορών από τους γονείς, κ.ά. Το ΚΚΕ σπεύδει να καταγγείλει τα μέτρα ως «ημίμετρα». Προφανώς θα το συγκρίνει με το ιταλικό πρόστιμο 10.000 ευρώ. Αλλά τι τα θες; Το ιταλικό κράτος και το ιταλικό Κ.Κ. πάντα ήταν λίγο πιο μπροστά.

6/3: 62χρονος Γερμανός εμβολιάζεται 217 φορές κατά του Covid. Παραμένει άγνωστο όμως αν άλλαξε χέρι από δόση σε δόση, ή αν έχει κάνει μόνο το ένα χέρι σουρωτήρι. Οι ερευνητές μελετούν την περίπτωση του και διαπιστώνουν πως δεν «έπαθε καμία αρρώστια». Προφανώς βέβαια κάποια αρρώστια την είχε από πριν, αλλιώς δεν εξηγείται.

7/3: Ο Δ. Κουτσούμπας μετά τη βία στη δημόσια εκπαίδευση, καταγγέλλει και την ιδιωτική, γιατί όπως λέει, αν φτιαχτούν ιδιωτικά πανεπιστήμια «νέες κοπέλες θα οδηγούνται να αναζητούν sugar daddies για να χορηγήσουν τις σπουδές τους». Κοίτα να δεις. Κι εμείς που νομίζαμε ότι οι «sugar daddies αναζητούν κοπέλες» και όχι το αντίστροφο...

7/3: Ο Κ. Μητσοτάκης επισκέπτεται τον Ζελένσκι στην Οδησό και οι Ρώσοι τού χώνουν κάτι πυραύλους λίγο παραδίπλα. Στη συνέχεια τουιτάρει: «Έχουμε μόνο ένα μήνυμα προς το Κρεμλίνο: Δεν θα μας φοβίσετε, θα συνεχίσουμε να στηρίζουμε την Ουκρανία και τους σπουδαίους πολίτες της για όσο χρειαστεί. Και φυσικά θα παραμείνουμε απόλυτα ενωμένοι στην απόφασή μας αυτή». Λέτε αυτή τη φορά τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης να πουν αλήθεια;

8/3: Η Δρ. Ανδριάντα Κωστοπούλου, δικηγόρος και «η ειδικότερη των ειδικών» σε ζητήματα ισότητας των φύλων προσφέρει το απόσταγμα της γνώσης της: «Για την ισότητα και την πρόληψη της έμφυλης βίας, βασικό εργαλείο είναι η εκπαίδευση». Ναι, αλλά ποια εκπαίδευση; Αφού η δημόσια έχει σχολική βία κι η ιδιωτική έχει sugar daddies.

9/3: Ο Ν. Δένδιας αναγγέλλει πως θα θεσπίσει την εθελοντική στρατεύση των γυναικών, μπας και εξισορροπήσουμε τη διαφορά πληθυσμού με την Τουρκία. Σωστά, «ο στρατός είναι σχολείο», έτσι δε λένε; Να λοιπόν ένα εκπαιδευτικό σύστημα χωρίς σχολική βία (μόνο σκέτη βία) και χωρίς sugar daddies (μόνο oldschool σεξιστές στρατόκαυλους). Να τη λοιπόν η ισότητα! Ισότητα στη βαρβαρότητα.

1. Χρήστος Λογαράς, «Ανεξέλεγκτες καταστάσεις στις σχολικές αίθουσες», επιμ. Παναγιώτης Σωτήρης, Βήμα, 28/01/2024.